

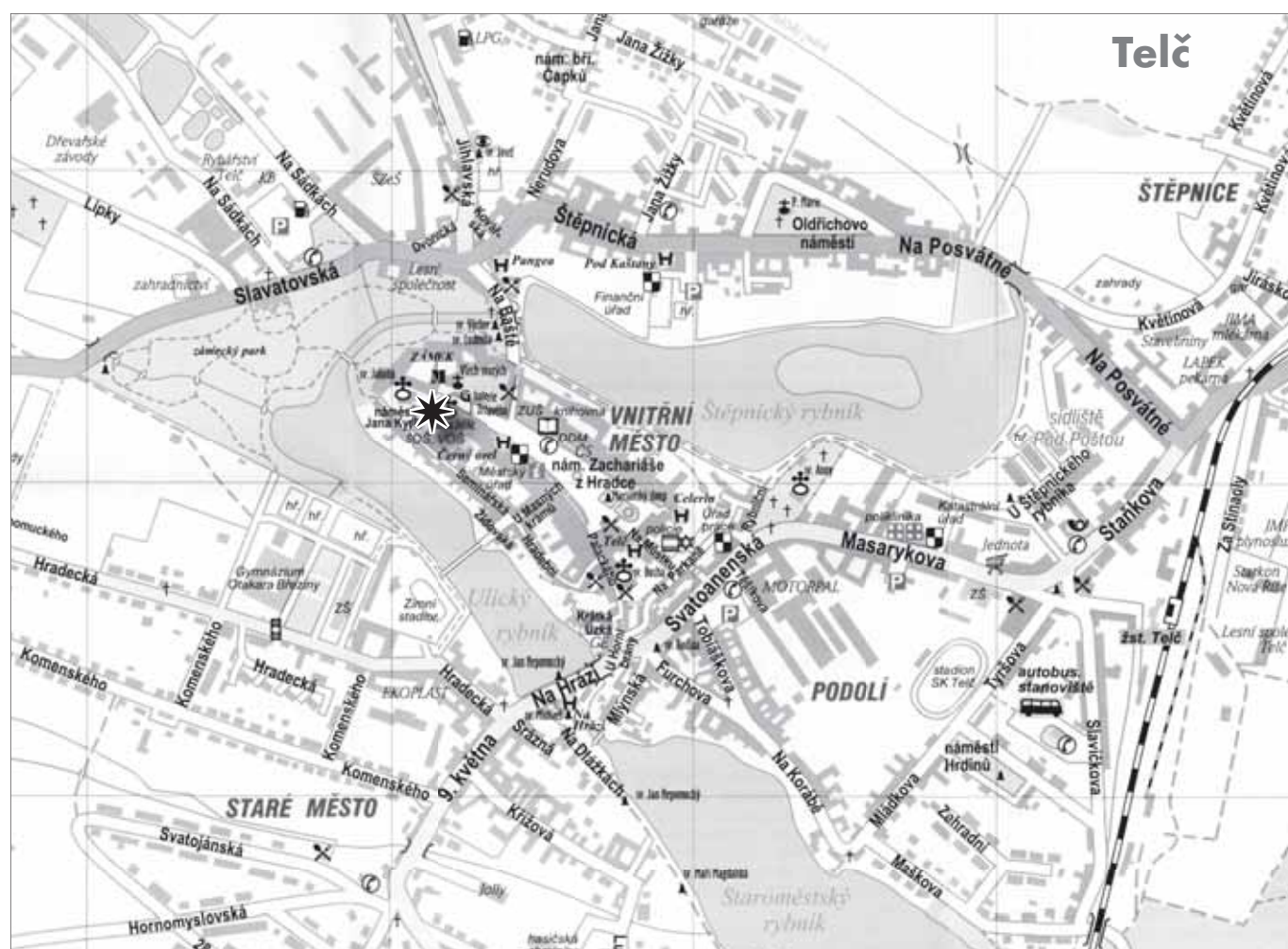
seminář **VENKOV – jeho proměny a územní plánování** v Telči ve dnech 21. a 22. dubna 2005

Venkov bude tématem chystaného jarního semináře Asociace. Rozhodla tak Rada AUÚP na svém zasedání 22. 10. 2004, které se konalo po skončení konference o Středoevropském prostoru.

Rada spontánně vzala za své téma „venkov“ navržené na shromáždění členů AUÚP. Je to logické po všech těch „velkých tématech“ s evropskými přesahy. Po tématech jako urbanistická koncepce, regionální problematika, velké infrastrukturní koncepce a podobně. Konec konců, všechna uvedená územněplánovací témata se více či méně dotýkají venkovského prostoru, pokud z něho přímo nevyrůstají. Sidelní struktury, řetězce urbanistických struktur a infrastrukturních systémů, urbanizačních os a urbanizačních těžišť vetkáváme do venkovského prostoru. Urbaní a suburbánní prostory (mnohdy neprostory) ukrajují z venkovské krajiny...

Malé zamyšlení Miroslava Tůmy

Tématem připravovaného jarního semináře AUÚP ČR je tedy venkov. Venkovský prostor. Prostor života současných venkovanů, kteří už vlastně venkovany tak docela nejsou. Prostor, který dávno není venkovem ve smyslu „Roku na vsi“ bratří Mrštíků, ani svým životem, ani svou vnější podobou. A tento prostor svoji podstatou, myslím že už vůbec není tím rádobou socialistickým venkovem-nevenkovem, kterým byl ještě »

» před patnácti lety. Jen brutální deformace původních venkovských urbanistických a krajinných struktur nelze jen tak snadno vymazat. Budování socialistické vesnice bylo brutální, ale mělo i kruté racionální jádro a je otázkou, zda vše, co takto vzniklo, programově mazat.

Majetkové restituice ani privatizace nemohly obnovit ani to, co zaniklo násilně, ani to, co by se snad bylo z venkova vyvinulo přirozeně, neboť nelze obnovit to, co nikdy nevzniklo.

Sametové násilí-nenásilí přesto odstartovalo spontánní, v mnohém překvapivý proces proměn venkovského prostoru a života v něm. Územní plánování od počátku tomuto procesu asistuje. Míra uplatnění územního plánování jako nástroje koncepčního usměrňování uspořádání území podle zásad tolik skloňovaného udržitelného rozvoje byla a dosud je problematická. Zdá se mi, že územní plánování je až příliš často zneužíváno, aby jen asistovalo rozvoji rozvoje a posléze rozvoj pro rozvoj, požirající krajinu, legalizovalo.

Jako nástroj pozitivních intervencí státu vznikl Program obnovy venkova, který mimo jiné navazuje na územněplánovací činnost. Z hlediska komplexní územněplánovací supervize problematiky usměrňování vývoje venkovského prostoru se může POV zdát hračičkou, na venkovská sídla a venkovské pospolitosti však má stimulační vliv.

Venkovský prostor, venkovské osídlení a venkovskou krajinu vždy utvářely a formovaly především hospodářské činnosti zde provozované (zemědělství – rostlinná a živočišná výroba, lesní hospodářství včetně myslivosti, rybníkářství, těžba apod.).

Kdysi všechny tyto činnosti vzájemně kooperovaly a byly fixovány na osídlení, které sloužilo bydlení, výrobním i společenským činnostem.

Do současnosti se všechny jmenované činnosti osamostatnily, vzájemně si konkurují a přibýly další, jako turistika, rekreace, jezdeckví a hipoterapie využívající potenciálu území, více méně náhodně je situování nejrušnějších výrobní. A všechny tyto činnosti se realizují převážně autonomně. Integrovaným fenoménem je osídlení, spolu se silniční a cestní sítí.

Proto je logické, aby koordinace všech činností v území nadále příslušela územnímu plánu, těžištěm jehož řešení je sídlo nebo sídelní struktura.

Je však nutno konstatovat, že snaha kon-

ceptčně usměrňovat a koordinovat územněplánovacími prostředky mimosídelní činnosti formou regulativů ÚPD se neseťkává s odezvou. Ale ono i osídlení se v rozporu s urbanistickými zásadami jaksi drolí a rozptyluje do krajiny.

A zde, tak trochu uprostřed, své zamyšlení končím neuzavřeně. Nevím, zda je polemické, či spíše nostalgické. Přál bych si, aby mi připravovaný seminář alespoň na některá ptaní odpověděl. Rozšíření škály pochybností už bych snad neunesl. Nebo by to moji mysl osvobodilo?

Miroslav Tůma

Několik poznámek k programu semináře:

Program sestává ze třech bloků, které na sebe tematicky navazují. Proto by měly být jednotlivé příspěvky předneseny v rámci bloku, do kterého jsou zařazeny.

Blok A nazvaný „Teorie – rámcová oborová (profesní) východiska“ by měl ve zhuštěné formě uvést do tématu venkova v celé šíři potřebné pro komplexní řešení územněplánovacích problémů venkova. Orientační zaměření příspěvků:

- Informativní vymezení oboru ve vztahu k tématu semináře.
- Co se rozumí venkovem z hlediska oboru.
- Co determinuje vývoj venkova – především v současnosti: Charakteristika současného vývoje venkova v ČR, klady a zápory (příp. v širších souvislostech EU – období, rozdily).
- Jaký je možno očekávat vývoj z hlediska oboru (možné trajektorie – hlavní vlivy).
- V čem vidí svou roli, přínos svého oboru, územní plánování.

Blok B nazvaný „Praxe – venkovská sídla, venkovská krajina“ je vlastně těžištěm semináře. Má dvě části:

1. Prezentace.
2. Diskuse a Panel.

V první části jednání se na konkrétních územněplánovacích dokumentech, charakterizujících průřezově regiony ČR, budou kriticky prezentovat problémy, se kterými se praxe potýká. Především se zřetelem na řešení vztahu zastavěné území, zastavitelné území versus území nezastavitelné –

krajina, jejíž kterékoliv místo se může stát zastavitelným.

Orientační zaměření příspěvků:

- Nejzákladnější charakteristika ÚPD a klíčové momenty pořízení.
- Hlavní problémy území řešené ÚPD: v zastavěném území, v zastavitelném území, v krajině.
- Co rozvíjí venkovský charakter řešeného území, které činnosti?
- Zabývali jste se zemědělstvím, jaký má charakter?
- Zabývali jste se vodohospodářskými problémy území, speciálně krajiny?
- Které zadané problémy sídla i krajiny se nepodařilo vyřešit, proč?
- Které problémy sídla i krajiny říkající si o řešení nebylo možno řešit, proč?

Diskusní část bloku B je vyhrazena polemickým ohlasům na prezentaci a pro sdělení hlavních myšlenek příspěvků, které se nevešly do plánované části programu. Současně by měla být jakýmsi zahřívacím kolem pro Panel, jehož účastníci budou přednášející bloku A a bloku B, případně zástupci zainteresovaných ministerstev a Spolku pro obnovu venkova. Panel by měl vyústit ve formulaci hlavních problémů venkovského prostoru, jejich shrnutí a případně v návrhy AUÚP na způsob jejich řešení.

Blok C, připadá na druhý den semináře a je nazván „**Jak dál – co se chystá a co je opravdu třeba**“.

Příspěvky tohoto bloku by měly dát nahlédnout na některé nové trendy, které se v oboru diskutují, a také představit pohled Spolku pro obnovu venkova. Následovat budou resortní prezentace MŽP ČR a MZE ČR, které budou mít instruktivní charakter. Seminář završí souhrnná informace zástupců MMR ČR o konečné podobě předkládaného návrhu nového stavebního zákona s přihlédnutím k tématu semináře.

V prostorech konání semináře budou k dispozici panely, na kterých mohou účastníci semináře prezentovat své práce, pokud svůj zájem oznámí na přihlášce.

Přípravný výbor semináře spolu s předsednictvem AUÚP ČR počítá s vydáním sborníku.

Miroslav Tůma

Předběžný program semináře:

Venkov jeho proměny a územní plánování, Telč 21. 4. – 22. 4. 2005

Čtvrtek 21. dubna 2005

9.00 – 10.00 Prezence

10.00 – 10.30 Zahájení

Jan Mužik, předseda AUÚP ČR, **Josef Pulcar**, ředitel Univerzitního centra Telč, **Roman Fabeš**, starosta Telče

Pracovní vymezení tématu a pojetí semináře – Miroslav Tůma

BLOK A: TEORIE – RÁMCOVÁ OBOROVÁ VÝCHODISKA

10.30 – 10.45 **Venkov očima sociologa** (Věra Majerová)

10.45 – 11.00 **Venkovské osídlení očima geografa** (Jan Müller)

11.00 – 11.15 **Transformace venkova a suburbanizace** (Miroslav Baše)

11.15 – 11.30 **Vývojové trendy zemědělství po roce 1990** (Tomáš Doucha)

11.30 – 11.45 **Evropská úmluva o krajině** (Martin Weber)

11.45 – 12.00 **Technická a dopravní infrastruktura venkova**
(Miroslav Cihlář, Marie Wichsová)

12.00 – 14.00 Polední přestávka

BLOK B: SOUČASNÁ PRAXE – VENKOVSKÁ SÍDLA, VENKOVSKÁ KRAJINA

14.00 – 14.40 **Problematika rozvoje obcí v NP Šumava**

(Jaroslava Martanová, Antonín Schubert, Laura Jablonská)

14.40 – 15.00 **Generel venkova Plzeňského kraje**

(Jaroslav Bedrna, Marie Wichsová, Miroslav Cihlář)

15.00 – 15.20 **Rovná u Strakonic – regulační plán venkovské obce v současných podmínkách** (Václav Štěpán, Jiří Nepodal – starosta obce)

15.20 – 15.40 **ÚPO v příměstském území Prahy – Velké Přílepy** (Milan Körner)

15.40 – 16.10 Přestávka – občerstvení

16.10 – 16.30 **Malé obce v průmyslové aglomeraci severní Moravy**
(Jaroslav Haluza)

16.30 – 17.00 **Region Telče očima architekta a očima starosty sdružení obcí**
(Vladimír Sequens, Roman Fabeš)

17.00 – 17.10 Technická přestávka

17.10 – 17.40 **Řízená diskuse – 1. část: polemické příspěvky** (cca à 5 minut)

17.40 – 18.30 **Řízená diskuse – 2. část: panel přednášejících**
(moderuje Martin Tunka)

od 20.00 **Společenský večer** v prostorách Univerzitního centra

Pátek 22. 4. 2005

8.30 – 9.00 Prezence

BLOK C: JAK DÁL – CO SE CHYSTÁ A CO JE OPRAVDU TŘEBA

9.00 – 9.10 Hodnocení a závěry předchozího dne jako vstup do bloku C

9.10 – 9.40 **Udržitelný rozvoj venkovského prostoru – Litovelské Pomoraví**
(Marie Trantinová)

9.40 – 10.00 **Venkov z pohledu Spolku pro obnovu venkova** (Eduard Kavala)

10.00 – 10.20 **Proměny naší krajiny a krajinný plán** (Petr Kučera)

10.20 – 10.40 **Diskuse**

10.40 – 11.00 Přestávka, občerstvení

11.00 – 11.15 **Budoucnost venkova z pohledu MZe ČR** (Kamila Matoušková)

11.15 – 11.30 **Budoucnost venkova z pohledu MŽP ČR** (Michal Pravec)

11.30 – 12.30 **Nový stavební zákon** (Martin Tunka, Tomáš Sklenář)

12.30 – 12.50 **Diskuse, dotazy**

12.50 – 13.00 **Závěr semináře**

od 13.00 (13.15) **Zasedání rady AUÚP ČR**

od 14.30 **Prohlídka města**

Program může doznat v průběhu přípravy semináře změn. Upřesněný program bude k dispozici u prezence.

Organizační informace

1. **Závaznou přihlášku (je přiložena k těmto Aktualitám) spolu s kopií dokladu o platbě** účastnického poplatku zašlete nejpozději do 25. 3. 2005 na adresu:

Asociace pro urbanismus
a územní plánování ČR
Perucká 11a
120 00 Praha 2

Na přihlášku uvádějte vždy pouze jednu osobu (přihlášku lze kopírovat).

2. **Účastnický poplatek** činí:

1 600 Kč

1 200 Kč pro členy AUÚP ČR

Účastnický poplatek zahrnuje náklady spojené s přípravou a realizací semináře (pozn.: přednášející poplatek nehradí).

3. **Při neúčasti** přihlášeného se účastnický poplatek nevrací. Je možné za sebe vyslat náhradníka.

4. Platbu poukažte na **účet AUÚP ČR**:

Česká spořitelna Praha 1,
č. ú. 1922930399/0800

konstantní symbol: 0308

variabilní symbol: Vaše rodné číslo

Pokud neuvedete rodné číslo nebo nežádáte o vystavení faktury, je nezbytné zaslat pro identifikaci Vaší platby kopii platebního dokladu!

IČO AUÚP ČR je: 60163755

AUÚP ČR není plátcem DPH.

Pokud chcete vystavit daňový doklad (fakturu), uveďte to v přihlášce a platbu proveďte až po obdržení faktury (použijte variabilní symbol z faktury) – jinak poplatek uhradte nejpozději k datu odeslání přihlášky.

5. Vzhledem k omezené kapacitě sálu bude brán zřetel na **pořadí došlých přihlášek a plateb**. V případě vyčerpání kapacity sálu budete vyzooměni (v přihlášce uveďte telefonický nebo emailový kontakt) a platba Vám bude vrácena.

6. **Ubytování** si účastníci zajišťují sami.

Některé ubytovací možnosti jsou uvedeny dále.

TELČ, MOŽNOSTI UBYTOVÁNÍ

(v hotelích 1–5 je kapacita předběžně rezervována pro AUÚP ČR – při objednávce ubytování oznamte, že jste účastníci semináře)

❶ **Hotel Celerin**, nám. Zachariáše z Hradce 1/43, tel. 567 243 477, 567 213 580, office@hotelcelerin.cz www.hotelcelerin.cz
1l. pokoj 650–1000 Kč, 2l. pokoj 1050–1350 Kč, přistýlka 400 Kč

❷ **Černý orel**, nám. Zachariáše z Hradce 7 tel. 567 243 222, hotel@cernyorel.cz www.cernyorel.cz
1l. pokoj 1150 Kč, 2l. pokoj 1650 Kč, přistýlka 700 Kč

❸ **Hotel Pangea**, Na Baště 450 tel. 567 213 122, pangea@telc.cz www.pangea.cz
1l. pokoj 700 Kč, 2l. pokoj 1000 Kč přistýlka 100 Kč

❹ **Hotel Telč**, Na Můstku 37, tel. 567 243 109, hotel.telc@tiscali.cz www.hoteltelc.cz
1l. pokoj 900 Kč, 2l. pokoj 1200 Kč

❺ **Vzdělávací a konferenční centrum** nám. Jana Kypty 74, tel. 567 223 525 konvikt@vkc-telc.cz, www.vkc-telc.cz
1l. pokoj 700 Kč, 2l. pokoj 1300 Kč, přistýlka 450 Kč, apartmán 2000 Kč, snídaně 50 Kč

Podrobné informace o ubytování včetně levnějších možností (penziony, priváty v cenách kolem 400 Kč/noc) poskytne Informační středisko MěÚ Telč, www.telc-etc.cz (v nabídce INFO) info@telc-etc.cz, tel.: 567 112 407, 567 112 408

Z nabídky penzionů a privátů v blízkosti centra lze doporučit např.: Penzion Drahuše, Privát u Šeniglů, Drbal Pavel, Hadrařová Jarmila, Hlavsová Eva, Javůrková Liibuše, Kotrba Michal, Plačková Marie.

Případné další informace o semináři podá:

Ing. arch. Zuzana Hrochová
tel. a fax 257 318 095
mobil: 604 507 398
email: zuzana.hrochova@quick.cz

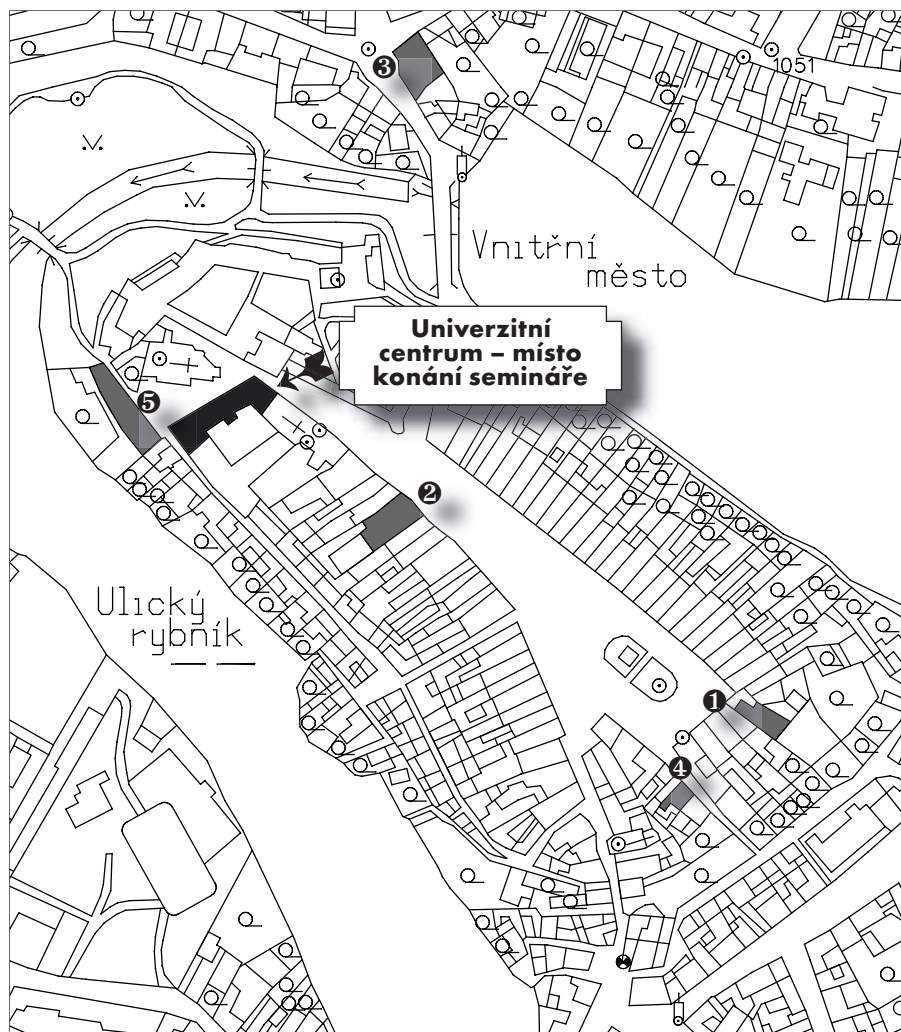
Náměty k diskusi na semináři v Telči

(text vznikl náhodně z debat v přípravném výboru o tom, co by bylo vhodné diskutovat na semináři)

K diskusi lze mimo jiné předložit dvě, snad tři oblasti:

- 1. Zastavěné a zastavitelné území – pohled z pozice občana** – architektura, tradice, ráz, náves, plot, fungující obchod, doprava do města, doktor... Jak vnímají územněplánovací problémy občané, jak politici.
- 2. Zastavěné a zastavitelné území – pohled shora – územněplánovací** – rozvoj ploch, nadměrnost návrhových ploch versus skutečné (reálné) potřeby, střety filozofie státních úředníků (zábory ZP, ochrana přírody, tlak na prosazení nadmístních investic do venkovského území, omezování, zda obec bude či nebude moci mít např. ČOV, plyn) a vizi starostů, zastupitelů a významných podnikatelů v obci o budoucím rozvoji obce.
- 3. Nezastavěné území – krajina**

- Oblast 1 – zde lze diskutovat např. formu provedení ÚP – aby kresbě a textu rozuměl občan, politik, investor (chápe se zde srozumitelnost ÚP). Je vítané, pokud si zájemci dovedou najít svůj dům, pozemek. Obecně jsou tendence prosadit i pro malé obce ÚP v měřítku 1 : 5 000! Proč? ÚP na formátu A3 je sice krásně levný, rychle se projedná, ale... Prosazují ponechání možnosti „zoomování“, což je chápáno jako pouhé grafické zvětšení do 1 : 2000. *Bez zákresu podrobné regulace.* Již jen

uvedení parcelních čísel umožní se orientovat! Zpracovatele vede k přesnějšímu vymezení ploch a čtění pozemkových hranic i vlastnictví. To lze doporučit *pouze u menších obcí* – např. do 1 000 (max. do 2 000) obyv.

- Oblast 1 a 2 lze okořenit v debatách o názorové střety mezi „barákovými“ architekty – např. záměr postavit extravagantní dům za každou cenu a kdekoliv (pomník tvůrce a odlišení podnikatele od ostatních) versus názor urbanisty (to jsou ti, co pouze vybarvují omalovánky), který zpravidla hledá vyváženost, pokoru ke stávajícím hodnotám, k rázu (?) obce. Totéž by šlo říci i o rezidenčních vilových čtvrtích, nejlépe oplocených s hlídací službou poblíže vesnic, lépe u lesa a ve volné krajině. Urbanisti jsou pro mnohé architekty brzdou, nedemokratickým článkem v procesu rozvoje území (každý regulativ je červeným hadrem před očima tvůrce „architektonických“ hodnot).

- Oblast 3 – o oddělení oblastí 1(2) od 3 se již snažím osobně dlouho – a marně. Prosazují *dohodnutou* čáru, která jasně vymeze krajinu (byť s rozeklanými okraji, ale přece), tj. území, kde se nebudou povolovat zvěrstva, kde se mohou projet na kole, koni, mohu se kochat při chůzi, aniž bych se musel prodírat ploty. Víím, že to není černobilé. Rozhraní přesné není. Lze zde „cítil“ tzv. přechodovou zónu, tj. úsek prolínání krajiny se zástavbou. Za touto přechodovou zónou ale již musí následovat krajina „na tvrdo“. Je to soustavné hledání a cokoliv se udělá, má své odpůrce i příznivce. Jeden pohled je ochranný, regulační, omezující, který pod vlajkou krajinného rázu brání čemukoliv (zejména pokud se se záměrem přiblížíme k jeho domu, pozemku), a druhý „demokratický“, uvolněný, kde pod pláštěm rozmanitosti „druhů“ lze stavět cokoliv a kdekoliv. Zde se chápe sled louka, pole, barák, garáž, louka, les, chatička, pole, barák, vila, JZD, les, barák... to je ta „pravá krása“. *Pořád je to jiné* a v tom je ta krása. Nebraňme lidem, když chtějí stavět na svém! Tyto názorové střety nás provázejí denně.

- Do všech těchto vymezených oblastí jako hrozinky na dortu vstupují změny těžce projednaných a schválených ÚP. A tady to již jde jako na běžícím pásu. Chci stavět v krajině, dle ÚP to nelze, nic se neděje – uděláme přece změnu. Není problém! Chci mezi RD udělat opravnu nákladních aut – není problém, obzvláště

když se předloží *kladná vyjádření* hygieny, obce, ŽP. Stavební úřady suše sdělí, že nemají v rukou nic, čím by to mohli „zabít“. Obzvláště pokud se takové záměry skryjí za služby, nebo přípustné podnikatelské aktivity, což je v souladu s ÚP atd. atd.

- Problémem vztahujícím se k oblasti č. 1 je otázka, zda připustit podrobnější regulativy u malých obcí (nutno přesně definovat které), či nepřipustit. Není jiný nástroj kromě územního plánu obce, který by se provedl a fungoval v území (vztahují k malým obcím). Vše ostatní je jen víze, přání, hra na schovku mezi obcemi, úředníky a investory. Je to zejména o penězích, kterých je na venkově méně než ve městech. Obce *nemají a dlouho nebudou mít* na regulační plány a různé studie. Zapomíná se, že táhnou s sebou velké dluhy (stavby vodovodů, místní komunikace, plynofikace, kanalizace, ČOV, protipovodňová opatření, školy, školky, domy pro seniory, uhlí pro školku... k tomu úroky u bank). Kde nic není ani smrt nebere... ale bují jiné věci. Pak v území funguje „co není zakázáno, je u nás přece dovoleno“. Vše vyznívá ve vědomém uvolnění prostoru pro „volnou tvorbu“ v území (pod tichým dohledem MMR a krajů).

- S výše uvedeným souvisí urbanistická koncepce a kompozice – co to je? Patří to do územního plánu, nebo o tom lze hovořit až a pouze v regulačním plánu? Patří kompozice do malé sestavy objektů, jejichž prostorové vztahy budu zkoumat a řešit, nebo lze hovořit o kompozici obce jako stavebního celku umně začleněného do krajiny? Je to záměr? Cíl? Nebo pouhá nahodilost vzniklá ze skládačky prováděné v detailu? Chtějí obce vůbec regulaci, na základě které lze podchytit kompozici? Jak se chápe pojem regulace? Umíme vůbec vysvětlit, co to je v území, když sami nevíme, či jsme? Jaká je rozumná míra regulace v území – co je moc a co je málo? Kdy to pomáhá a kdy brání? Lze pouze funkční regulaci zachránit něco, co je z kompozičního hlediska v území cenné? Než provedeme regulační plán (za 2, lépe 6 let), není již co chránit a tím i řešit. Problém v území tzv. „vyhnil“ sám.

- Je škoda, že stále není provázán systém daní s územním plánováním? Volá se po tom od roku 1990. Bude to 15 let a není znám posun. Přitom je to jeden z mála nástrojů společně s předkupním právem obcí, jak realizovat územní plán obce. Jinak jsou obce v roli rozhodčího, který sle-

duje zápas z lavičky a je v roli pouhého diváka. Pouze doufá, že ty fauly a přestupky vyřeší fotbalová federace a hráči se snad přestanou kopat.

Dalo by se vybírat hodně z toho, co tíží (*záleží jak a koho*) a o čem se dá diskutovat. Doporučuji se soustředit zejména na *rozhraní zastavěného a zastavitelného území* a krajiny. Má být toto rozhraní pevně stanoveno? Jak? Jaké sankce budou? Budou to respektovat stavební úřady? Budou to respektovat obce? Lze tuto čáru změnit ve změnách? Kdykoliv a jakkoliv? Pomůže nám nový stavební zákon?

Asi sklouzneme následně do pojmu demokracie. Co to vlastně je v ÚPD? Co mohou a co nemohu? Sdělení, že demokracie končí tam (to je asi to rozhraní v demokratické společnosti), kdy začíná omezovat někoho jiného, moc nefunguje a denně jsem přesvědčován, že je to jinak. Právní prostředí našeho státu tomu bohužel nepomáhá.

Nedělám si iluze, že vše seminář vyřeší. Již to je ale hodně, když se o věcech hovoří, diskutuje, hledá východisko a když se snažíme nějak pojmenovat problémy a osadit v této „džungli“ vzájemně nprovázaných zákonů, vyhlášek, metodických pokynů, stále se měnících výkladů ke stále jednomu a témuž zákonu. Není nic horšího než při hledání cesty a řešení problémů neustále slyšet: „nelze dovést; ve vztahu k jinému předpisu lze dovést, ale nedoporučujeme to...; nejsem pověřen; nemám oprávnění; nejsem zmocněn; je to v rozporu s...; dle výkladu publikovaném v... to asi nelze; – člověk s vysokoškolským vzděláním a bohužel i delší praxí si připadá jak debil, který vyšel ze „základky“ (asi to je tím, že nejsme právníci). Má to řešení? Jistě má a je nutné ho neustále hledat. O problémech je potřeba diskutovat, shodnout se, zda-li to, o čem diskutujeme:

- *je problém,*
- *zda ho vůbec chceme řešit,*
- *zda má řešení,*
- *kdy ho asi vyřešíme,*
- *jak ho budeme již vyřešený aplikovat jako lék v území.*

Pokud toto neuděláme, pak to za nás udělají jiní a *po svém*. My se pak budeme pouze divit.

Jako provokaci k diskusi sepsal urychleně
Jaroslav Haluza

Studijní cesta do Nizozemska ve dnech 29. 4. až 4. 5. 2005

Předsednictvo Asociace ve spolupráci s cestovní kanceláří Lenka Sklenářová připravilo pro členy Asociace i další zájemce studijní cestu do Nizozemska se zastávkami v Německu ve Würzburgu, Kolíně nad Rýnem a Cáchách. Odborný program je garantován předsednictvem Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR.

Pátek 29. 4. 2005

Odjezd ve 12.00 h z Prahy ze zastávky MHD nad stanicí metra Florenc (výstup směr Holešovice), cca ve 12.20 h ze zastávky MHD nad stanicí metra A Hradčanská a cca ve 13.45 h z Plzně (místo bude dohodnuto se zde nastupujícími), dále přes hraniční přechod Rozvadov, ubytování v Etap hotelu u Würzburgu, večer cca 1,5hodinová procházka městem.

Sobota 30. 4. 2005

Odjezd v 8.00 h, těsně po obědě 3hodinová prohlídka Kolína nad Rýnem a v podvečer cca 2Lhodinová procházka Cáchami, pozdě večer příjezd do hotelu Campanile u Bredy.

Neděle 1. 5. 2005

Dopoledne nejprve krátká zastávka u 5.022m dlouhého mostu Zeelandbrug, pak prohlídka hrází a zařízení Delta, uzavírajících ústí řeky Šeldy proti příbojovým povodňovým vlnám. Po obědě procházka lokalitou 18 větrných mlýnů u Kinderdijku a pak cca 3 h prohlídka Rotterdamu (obytné budovy Tužka a Kostky, Starý přístav, Vilémovo náměstí, infocentrum Nový Rotterdam, loď De Buffel, surrealistický pomník Zničené město, Burzovní náměstí a pěší zóna, nábřeží, věž Euromast atd.). Večer pro zájemce možnost procházky centrem Bredy, návrat do hotelu Campanile.

Pondělí 2. 5. 2005

Odjezd do Amsterdamu, celodenní odborný program, večer příjezd do Etap hotelu u letiště Schiphol.

Úterý 3. 5. a středa 4. 5. 2005

Ráno odjezd do parku u zámečku Keukenhof, kde na jaře na ploše 28 ha kvete 6 až 7 mil. květin. Po cca 2 hodinách odjezd do Amsterdamu, 8 hodin volno k prohlídce

muzeí, projíždce lodí po grachttech a procházce čtvrtěmi, které nebyly součástí prohlídky předešlého dne. Během návštěvy Amsterdamu navštívíme i do Informačního střediska územního plánování v Jižním kosťele (Zuiderkerk). Večer odjezd, noční přejezd se zastávkami, přes hraniční přechod Hora Sv. Šebestiána, příjezd do Prahy krátce po 8. hodině ranní (zastávky Dejvice a Florenc).

Cena: 7.700 Kč pro členy Asociace, kteří mají zaplacené členské příspěvky, 8.200 Kč pro ostatní zájemce. Cena zahrnuje dopravu včetně všech poplatků s ní spojených, 2x ubytování v Etap hotelu a 2x v hotelu Campanile, vždy ve dvoulůžkovém pokoji (možnost jednolůžkového pokoje za příplatek 2.500 Kč za osobu a 4 noci), 2 snídaně a pojištění proti úpadku cestovní kanceláře. Za příplatek 330 Kč je možné zajistit zbývající 2 snídaně v Etap hotelech.

Příhlášky: Závazné přihlášky (viz příloha Aktualit) budou přijímány do naplnění zájezdu, nejpozději však do 31. 3. 2005 na adrese Mgr. Lenka Sklenářová, cestovní kancelář, A. Kaliny 1354, 280 02 Kolín 5, tel. a fax 321 724 135, nebo e-mailem na adresu ck.lenka@seznam.cz. Na základě závazné přihlášky Vám bude vystavena faktura. Protože se předpokládá větší zájem, než je kapacita autobusu, rozhodujícím kritériem pro zařazení do zájezdu bude datum obdržení přihlášky a podmínkou úhrada faktury ve lhůtě splatnosti.

Tomáš Sklenář

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY AUÚP ČR NA ROK 2005

Výše příspěvků na rok 2005:

- » 700 Kč
- » 200 Kč studenti, důchodci

Členský příspěvek uhradte nejpozději do 30. 6. 2005! Platbu můžete provést:

- » přiloženou složenkou
- » bankovním převodem na účet
- » č. 1922930399/0800

Pro snadnější identifikaci platby uvádějte prosím

- » variabilní symbol – vaše rodné číslo
- » specifický symbol – 2005

Nové knihy

SCHREIER, PAVEL

Zrození železnic v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

Praha: Baset, 2004.

Ojedinělá publikace známého historika železnic seznamuje s počátky železničních drah na území ČR: okolnosti vzniku jednotlivých tratí, průběh jejich výstavby a jejich další osudy.

NOVÁK, V.

Zmizelý Most/Das Verschwundene Brück

Most: Hněvín, 2003.

1. vyd., 132 str., ISBN 80-86654-05-2
Obrazová publikace je připomínkou města, které kdysi patřilo k nejpřednějším v Čechách.

DAY, CHRISTOPHER

Duch a místo

Překl. L. Koutková

Šlapanice: ERA group, 2004.

1. vyd. 276 s. ISBN 80-86517-95-0
*Kniha o architektuře 21. století, která je citlivá k okolnímu prostředí a svým uživatelům. Britský architekt a environmentalista Christopher Day (*1942) u nás nepatří k osobnostem obecně známým, odborník si však jeho jméno rychle spojí s počátky ostrovní ekologické architektury. S využitím elementů světla, vody, země, tepla a vzduchu hledá Christopher Day cesty, jak pojmout lidský prostor, jak organizovat lidské prostředí, jak vytvořit příjemné stavby. Kniha Duch a místo ukazuje, jak nakládat s udržitelným prostředím skrze sociální momenty vnímání a obývání staveb. Jak sladit tělesné, fyzikální s duševním. Na mnoha příkladech domů, které neničí, neomezují a nedeformují své okolí, autor předvádí, jak můžeme stavět domy, které naopak povznášejí našeho ducha, posilují vztahy mezi obyvateli domu a jsou příjemné na pohled i pro přírodu. Publikace je bohatě vybavena autorovými kresbami, náčrtly, schémata a fotografiemi. Jak říká v předmluvě Sue Roafová:...tato kniha je o tom, jak svět skrze lepší stavby učinit lepším místem našeho pobytu. Říká nám, jak dostat do souladu naše ego a „eko“. Jde o tom, jak respektovat udržitelný rozvoj a zároveň vnést ekologii do mezilidských vztahů a okolního prostředí. Tato transdisciplinární publikace je určena studen-*

tům architektury, stavitelství a příbuzných oborů a svým zaujetím pro věc osloví nejen profesionály působící v architektuře, ale i širokou veřejnost.

PANOCH, PAVEL

Karel Řepa. Pardubický architekt ve věku nejistot

Pardubice: Helios, 2003.

1. vyd. 143 s. ISBN 80-85211-15-7

Krásně zpracovaná publikace provází životem významného pardubického architekta. Mnoho barevných fotografií a dobových dokumentů seznamuje nejen s architekturou, ale i dobou, ve které tato osobnost žila tvořila.

JEŽEK, JIŘÍ

Aplikovaná geografie města

Plzeň: Západočeská univerzita, 2004.

1. vyd., 151 s. ISBN 80-7043-275-6

Od geografie města ke geografickému výzkumu města, základní pojmy a definice, základní přístupy ke studiu města (sociálně ekologický přístup), Christallerova teorie centrálních míst atd.

VLČEK, PAVEL

Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků

Praha: Academia, 2004.

1. vyd., 764 s. ISBN 80-200-0969-8

Soupis osobností českého stavitelství od středověku do 1. pol. 20. stol. Neobsahuje jen dosud známé a zveřejněné údaje, ale řadu zatím nepublikovaných archívních zjištění.

KOLÁŘ, MICHAL; DRHA, VLADIMÍR

Edvard Beneš v Sezimově Ústí. Vila, zahrada, domov

Praha: Prostor, 2004.

Ed. M. Tučná, 1. vyd. 352 s. ISBN 80-7260-117-2

Reprezentativní publikace využívá dosud opomíjených archívních dokumentů a dobové literatury, mnohé skutečnosti byly rekonstruovány na základě vyprávění členů prezidentovy rodiny. Mapuje nejen budování a osudy Benešova letního sídla, ale také jeho zařazení do kontextu meziválečné československé architektury.

CÍLEK, VÁCLAV; MUDRA, PAVEL; LOŽEK, VOJEN; ŠPRYŇÁR, P.

Vstoupit do krajiny. O přírodě a paměti středních Čech

Praha: Dokořán, 2004.

1. vyd., 112 s. ISBN 80-86569-58-6

Vázaná, 112 stran, 200 ilustrací, vložení CD, 395 Kč.

Krajina, která byla donedávna něco samozřejmého, dobrého tak leda pro turisty, fotografy a staromilce všeho druhu, se v posledních letech stala čímsi víc než čím, co nás zakotvuje v nejistém proudu světa, čím se odlišujeme od ostatních národů a co zakládá nejenom naši kulturu a identitu, ale ovlivňuje i to, jak cítíme a myslíme. Není to málo. Tato kniha slovem i obrazem upozorňuje na hodnoty, s nimiž se ve středních Čechách setkáváme a jichž bychom si bez určitého poúčení nemuseli vůbec všimnout. Kniha je dělena do tří částí, ve kterých se postupně dozvídáme, co to je krajina, jaké má problémy a jaké cesty existují k jejich nápravě. Jednotčím motivem je paměť krajiny, tedy vědomí, že ztráta minulosti je i ztrátou budoucnosti. Vydává Středocheský kraj v produkci nakladatelství Dokořán.

TERRANOVA, ANTONIO

Mrakodrapy

Praha: Slovart, 2004.

1. vyd., 312 s., ISBN 80-7209-611-7

Přel. J. Solperová

Kniha představuje v chronologickém pořadí vznik mrakodrapů, což zjednodušuje pochopení změn ve stavbách a různé trendy v jejich vývoji. Všechny uvedené stavby dodnes udivují jedinečností své formy a mimořádnými rozměry.

CÍLEK, VÁCLAV

Makom. Kniha míst

Praha: Dokořán, 2004

1. vyd. 272 s. ISBN 80-86569-91-8

Slovo makom pochází z hebrejštiny. Znamená místo, ale je to spíš místo v srdci, protože vesmír jsou (jak se říká) hlavně vztahy. V kabale je význam slova makom ještě závažnější představuje šesté nebe, kde se vše předurčuje. Uprostřed šestého nebe je temná propast Daat Berija,

z níž vychází hlas, jež dává poznání.

Předkládaná kniha má prostší cíl. Navazuje na knihu o krajínách vnitřních a vnějších a v první části se obrací k re-

álným místům k čarodějnému lesu u Kuksu, k paládiu ve Staré Boleslavi, k Vojtěšské huti na Kladně i k situacím, kdy Balkán je víc než celá Evropa. Ptáme se zde, kde žijeme a odkud pocházíme. V druhé části, nazvané Zeitgeist duch doby nás víc zajímá, v jaké době to vlastně žijeme a kam směřujeme. V části třetí, nazvané Bohové, buddhové a trpaslíci se nám jedná zejména o trpaslíky, o to co nás přesahuje a co vůbec nezapadá do každenního života.

VAVERKA, JIŘÍ

Moderní sakrální stavby církví a náboženských společností na území Čech, Moravy a Slezska

Brno: Jota, 2004.

1. vyd. 380 s. ISBN 80-7217-297-2

Unikátní publikace detailně popisující sakrální stavby všech církví působících na území Česka. Kniha obsahuje bohatou fotodokumentaci. V úvodní kapitole je podán základní úvod ke smyslu náboženství, k otázkám, pro něž člověk v náboženství hledá odpovědi i k významu staveb, s nimi spjatých. Na tuto část navazuje kapitola „Cesta církve staletími“ o vývoji křesťanství a jeho filosofických směrech v příslušných časových horizontech. V další kapitole „Chrám očima staletí“, jejímž autorem je arch. Hrubý, je definován chrámový prostor v jeho vývoji od doby prehistorické přes starověkou civilizaci a do období 20. století. Obrazovou a textovou dokumentací jsou uvedeny významné církevní objekty s definováním vztahu mezi vývojem jednotlivých církví a jejich sakrální architekturou. Samostatné kapitoly jsou věnovány také zvonům a varhanám.

Nosnou částí knihy je katalog všech církví a společenství, působících do roku 2003 v ČR a jejich významných staveb. Obecná část obsahuje krátký vý-

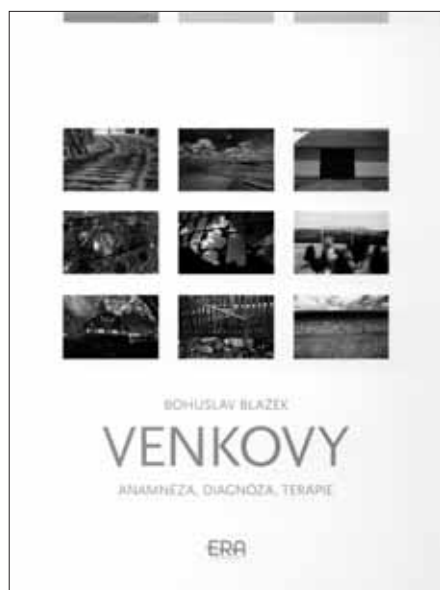
klad vzniku a dějin každé církve obecně i v ČR, formy a struktury obřadu a charakteristiky znaků jejích sakrálních staveb. Dále jsou zde vyzdvíženy nejvýznamnější stavby v ČR, eventuelně i v zahraničí. V druhé části je u každé církve nebo společenství vybrán jeden nebo více objektů sakrálních staveb, významných a charakteristických pro dané společenství u nás. Každý objekt je představen souborem současných fotografií a plánovou dokumentací.

BLAŽEK, BOHUSLAV

Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie

Šlapanice: ERA Group, 2004.

1. vyd. ISBN: 80-86517-90-X

Není jen jeden český venkov, dokazují sociální ekolog Bohuslav Blažek a fotografující architekt Kryštof Blažek. Anamnéza: obrazy venkovské skutečnosti ze tří českých regionů. Diagnóza: skryté souvislosti fenoménu Sudet, co všechno z venkovské každodennosti má povahu recyklace, neznámé stavební principy jihočeského lidového umění. Terapie: manuál komunikačních technik pro řešení problémů venkova.

SCHEUFLER, PAVEL

Praha 1848–1914. Hledání ztraceného města

Praha: Baset, 2004.

Vydání 3. přeprac. ISBN 80-7340-056-1

Za hradbami v pražském okolí se nacházelo mnoho usedlostí, statků, zámků a zámečků, po nichž mnohdy zbyl jen název. Na snímku Bohumila Vavrouška z roku 1912 je zachycena Kotlářka. Na druhém snímku z r. 1910 jsou Koloděje, které dlouho zůstaly blízkostí Prahy prakticky nedotčeny. Oba snímky z kapitoly pojednávající o „pražském venkovu“

Kniha známého historika fotografie sleduje přeměny Prahy ve velkoměsto. Prostřednictvím příběhů fotografií ožije nejen zaniklý svět ulic, náměstí, dvorů a tajemných zákoutí, ale i lidí, známých i neznámých, kteří žili na sklonku éry Království českého. Byli Pražané tehdy šťastnější, byl jejich život v době zvané belle époque klidnější? Nebylo krásné těšit se

z nových vynálezů a doufat v ničím neomezený pokrok...? Fotografie v knize se mohou číst a vnímat jako obrazový příběh města, které se na stránkách knihy mění před našima očima. Přenáší čtenáře-díváka do těch dávných-nedávných časů, kdy se rodila většina toho, s čím zápolilo 20. století. Mnohdy fascinující čtení umožňuje 370 fotografií.

Vydává rada Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR jako informační tiskovinu pro členy Asociace a zájemce. Vychází nepravidelně. Náklad 500 výtisků. Redakce: Ing. arch. Mgr. Zdeněk Černý, Pražského 604, 152 00 Praha 5, tel./fax 251 680 138, e-mail: zcerry@bon.cz. Tajemnice Asociace: Ing. arch. Zuzana Hrochová, tel./fax 257 318 095, e-mail: zuzana.hrochova@quick.cz. Adresa Asociace: Perucká 11a, 120 00 Praha 2. Internetové stránky: www.urbanismus.cz. Vyšlo v únoru 2005